

Južna Amerika

Južna Amerika zavzema večji del latinske Amerike.

Površje Južne Amerike sestavljajo tri velike naravne enote:

- **Višavja** (Gvajansko in Brazilsko višavje)
- **Nižavja** (Orinoško, Amazonsko in Laplatsko nižavje)
- **Gorovja** (Andi, ki segajo preko 6000m višine, najvišji vrh je 6960m visok)

Višavja

Gvajansko in Brazilsko višavje sta stara dela (iz predkambrija)

nekdanje **Gondvane** in ju sestavljajo večinoma magmatske in metamorfne kamnine.

Zato sta **rudno bogata**. Nad širokimi dolinami se dvigajo uravnane planote, s katerih se voda pogosto v **slapovih** spušča v doline (Angelov slap, visok 980 m, je najvišji na svetu).

Slika 1: Angelov slap

Nižavja

Po rekah se imenujejo **Orinoško**, **Amazonsko** in **Laplatsko** nižavje. So obsežna območja, prekrita z rečnimi sedimenti (iz kenozoika), ki so jih reke nanesele z višavij in Andov. Po podnebnih značilnostih se nižavja med seboj razlikujejo. **Laplatsko nižavje** je poznano predvsem zaradi dela, ki ga imenujemo **Patagonija**.

Slika 2: Patagonija

Gorstvo

Andi (Cordillera de los Andes) so približno 7000 m visoko **mladonagubano gorstvo**, ki se vleče vzdolž zahodne obale Južne Amerike. V osrednjem delu so razdeljeni v dve gorski verigi (vzhodno in zahodno), vmes je Visoka planota (Altiplano), visoka med 3000 in 4500 m.

Slika 3: Andi

Podnebje Južne Amerike

Na podnebje imajo velik vpliv **morski tokovi**, **gorstvo Andi** in **geografska širina**.

V Amazonski nižini imamo opravka z ekvatorialni podnebjem, proti severu in jugu pa potopoma prehaja v savansko podnebje. Tu imamo obsežne travnate površine, ki so primerne za živinorejo. Imenujemo jih **pampe**. Najbolj sušna območja najdemo v **Čilu** tam imamo tudi puščavo **Atakamo**, ki je eno najbolj sušnih območij na svetu. Kjer so Andi imamo značilno gorsko podnebje, medtem ko imamo ob obalnih območjih večinoma opravka z oceanskim, sredozemskim in vlažnim subtropskim tipom podnebja. Na skrajnem jugu na Ognjeni zemlji najdemo tudi tundrsko podnebje.

